

ROZALIO, z. s.
Voskovcova 986/12
152 00 Praha 5

Ministerstvo zdravotnictví ČR
Odbor ochrany veřejného zdraví
Palackého náměstí 375/4
128 00 Praha 2

Č. j.: MZDR 71/2026-3/OVZ

V Praze dne 18. května 2026

Reakce na sdělení a žádost o přezkoumání právního výkladu ve věci očkování proti VHA

Vážený pane řediteli,

děkujeme za Vaši odpověď ze dne 4. února 2026, č. j. MZDR 71/2026-3/OVZ, ve které reagujete na naši žádost o informace ohledně postupu orgánů ochrany veřejného zdraví (OOVZ) při nařizování očkování proti virové hepatitidě A (VHA) osobám v epidemiologicky významném kontaktu.

Po prostudování Vašeho vyjádření a jeho konzultaci s odborníky z oblasti práva a medicíny musíme konstatovat, že s Vaším výkladem v bodě 2) a 3) zásadně nesouhlasíme. Domníváme se, že postrádá zákonný podklad, je v rozporu s principem legality a vykazuje vnitřní rozpory s platnými prováděcími předpisy.

Ve své odpovědi uvádíte, že podání očkovací látky může být nařízeno konkrétní fyzické osobě na základě § 64 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb. (ZOVZ). S tímto výkladem se neztotožňujeme:

- **Pojem „specifické imunologické preparáty“:** V odborné literatuře i v právním rozboru JUDr. Vladany Vališové, LL.M., je zdůrazněno, že očkovací látka (vakcína) není specifickým imunologickým preparátem ve smyslu § 64 písm. a) ZOVZ. Tímto termínem se rozumí látky pro pasivní imunizaci (hotové protilátky), nikoliv pro aktivní imunizaci (vakcíny).
- **Forma opatření:** Mimořádné očkování lze podle § 69 odst. 1 písm. g) ZOVZ nařídit pouze formou mimořádného opatření, které má povahu opatření obecné povahy. Jakýkoli širší výklad, který by umožňoval ukládat tuto povinnost jednotlivcům individuálním správním aktem na základě § 64 ZOVZ, je v rozporu s ústavními limity výkonu veřejné moci.
- **Vymezení indikací pro mimořádné očkování:** Očkování osob, které infekci virem VHA právě prodělávají, má smysl jen v období 1-2 týdnů po nákaze. Člověk,

u kterého je hepatitida A zjištěna, však vylučoval virus již několik dní před tím, než se u něj dostavily první příznaky nemoci a další dny uplynuly, než se se svými obtížemi dostavil k lékaři a jeho diagnóza byla zjištěna. Rodinní příslušníci nemocného i jeho kolegové z práce byli tedy s největší pravděpodobností vystaveni infekci 1-2 týdny dříve, než se k nim dostal příkaz epidemiologa. Očkování je v této době již zbytečné, protože infikované osoby si již začaly vytvářet vlastní imunitu. Ani riziko přenosu infekce od těchto osob, pokud dodržují standardní osobní hygienu, není významné (viz text Virová hepatitida A – onemocnění a vakcinace z pohledu infektologa, dostupný na: <https://smis-lab.cz/category/smis/>).

Na druhou stranu chápeme potřebu chránit společnost před šířením hepatitidy A od lidí, které standardní hygienické zásady z různých důvodů nedodržují (toxikomani, bezdomovci). Doporučujeme proto upřesnit pravidla pro vyhlášení mimořádného očkování proti VHA na komunity splňující všechny následující předpoklady:

- a) u některého člena komunity byla VHA prokázána čili infekce se v komunitě aktuálně vyskytuje;
- b) osoby v komunitě žijí pospolitě v nehygienických podmínkách, takže se VHA v rámci komunity může snadno šířit;
- c) VHA se z těchto komunit může šířit dále a ohrožovat celou populaci, typicky používáním veřejných toalet, veřejné dopravy, stánků s občerstvením atd.

V těchto případech se celá populace ocitá ve stavu ohrožení a současně je zde tlak na rychlé řešení, protože v komunitě už existuje neznámé množství osob infikovaných virem VHA, kteří mohou nákazu šířit.

V bodě 6) své odpovědi uvádíte, že v případě, že by daná osoba věděla, že je VHA pozitivní, a přesto se nařízenému mimořádnému očkování nepodrobila, **mohlo by její jednání mít eventuální přesah do trestněprávní roviny.**

K tomu poznamenáváme, že podle názoru odborníků **nemá očkování VHA pozitivních (čili akutně nemocných) osob žádný pozitivní přínos.** VHA pozitivita znamená, že pacient již má vlastní protilátky (na tom je diagnostika založena), a tyto protilátky brání přenosu nemoci na další jedince. Efekt očkování se projeví nejdříve za 1-2 týdny, a v této době je již nemocný člověk neinfekční.

V bodě 8) své odpovědi píšete, že **omezení uvedená v bodech 3-6 se nevztahují na osoby,** u nichž byla prokázána přítomnost celkových protilátek anti-HAV v ochranných titrech, a současně negativita specifických protilátek IgM proti viru virové hepatitidy A. Podle názoru odborníků je **průkaz přítomnosti celkových protilátek anti-HAV v ochranných titrech plně postačující,** a požadavek na negativitu specifických protilátek IgM nemá opodstatnění. Zdůvodnění je stejné jako v předchozím odstavci: **Pacient s akutní nebo nedávno prodělanou hepatitidou A** (což se prokazuje přítomností protilátek IgM) **je buď již neinfekční nebo přestane být infekční během několika dní,** rozhodně dříve, než by se projevil efekt vakcinace.

V bodě 9) se odkazujete **na stanovisko ČVS, že podání vakcíny osobě s neznámou historií nákazy není rizikové.**

K tomu dodáváme, že takové **tvrzení není podloženo žádnou studií** porovnáující nežádoucí reakce u osob s vysokou hladinou protilátek a osob s nulovou hladinou. Vyšší hladina protilátek může zvyšovat riziko nežádoucí reakce. Považujeme za nezodpovědné banalizovat možné zdravotní riziko při očkování osoby s imunitou proti VHA bez zohlednění zdravotního stavu dotyčné osoby. Zatímco tato osoba infekcí není ohrožená, vakcinace ji ohrozit může.

Připojujeme ještě dotaz na právní relevanci doporučení ČVS: **Jakou právní váhu přikládá MZd doporučením ČVS**, když se jedná o spolek bez právní subjektivity, který nenese žádnou právní odpovědnost za svá prohlášení?

Ztotožňujeme se s právním závěrem, že **platná právní úprava neumožňuje KHS ukládat jednotlivcům mimořádné očkování** na základě § 64 ZOVZ ani vyhlášky č. 389/2023 Sb.

Žádáme Vás o písemné vyjádření k výše uvedeným rozporům a o sdělení, zda MZd plánuje uvést své metodické pokyny do souladu se zákonem a aktuálními odbornými poznatky.

S pozdravem,

Martina Suchánková, předsedkyně spolku ROZALIO

RNDr. Zuzana Krátká, PhD., imunoložka, místopředsedkyně Sdružení mikrobiologů, imunologů a statistiků (SMIS)